

Onderwerp:

Ontwerp-verslag van de vergadering van de commissie waterketen en schoon water d.d.14 september 2016

Voorstelnummer BABS: 16683

Auteur: (Geen)

Programmaeigenaar:

Portefeuillehouder: (Geen)

Proces:

Procesmanager:

Datum AB-vergadering: 28-09-2016

Agendapunt: 2.5.

Voorstel:

- het ontwerp-verslag van de commissie WK van 14 september 2016 voor kennisgeving aan te nemen

Besluit:

Ontwerp-verslag van de vergadering van de Commissie Waterketen en Schoon water op 14 september 2016 in het waterschapshuis te Boxtel

Aanwezige commissieleden:

de heer J.J.M. Baltussen (AWP); de heer J. F.M. van Bree (50PLUS); mevrouw L. Bruggink-Van der Steen (AWP); de heer J.W.M. Kuppens (VVD); mevrouw W.J.A. Kwinten - Winters (Werken aan Water); de heer M.T.J.M. van Lith (CDA); de heer V.E.C. Lokin (Natuurterreinen); mevrouw E.F.M. Schellekens (Water Natuurlijk); de heer J.A. van der Schroeffer (Water Natuurlijk); de heer F.L.M. Tijhof (PvdA); de heer P.M.L. Tijssen (Bedrijven); de heer J. Verhoeven (voorzitter), mevrouw M. van der Zanden (Ongebouwd)

Tevens zijn aanwezig:

de heer S. Bouwman (commissiesecretaris plv.), de heer M. Brands (programmaeigenaar IBIS); de heer R. Dijkmans (controller); de heer P. Koemans (programmaeigenaar Waterketen); de heer M. van Lokven (adviseur waterbodems); de heer H. Roelofs (directeur Innovatie en bedrijfsvoering); de heer S. Weijers (presentatie agendapunt 3.2); Verslagbureau More Support (notuliste)

Afwezig: het commissielid de heer R.A. Dekkers (VVD)

1 Opening, ingekomen stukken en mededelingen

De *voorzitter* opent de vergadering om 12.08 uur met een woord van welkom.

Hij meldt dat dit de laatste commissievergadering in de huidige vorm is, in het vervolg zal het voorzitterschap anders zijn ingevuld.

Aanstaande zaterdag vindt de excursie plaats naar de Energiefabriek in Tilburg. Aanmelding is nog mogelijk.

Op 12 oktober 2016 vindt de jaarlijkse excursie van het AB plaats. Het thema is 'stedelijk water' en het werkbezoek is gepland in de gemeenten Hapert en Bladel

In december vindt een excursie naar de SNB plaats. De datum daarvoor wordt nog bekend gemaakt, maar zal waarschijnlijk 7 december worden.

2 Voorstellen, ter bespreking en advisering

2.1 Waterbodembeleidsplan

Voorstelnummer: I38325 / Lokven, van Mark / Verhoeven, Jan

- het Waterbodembeheerplan 2005 in te trekken
- het nieuwe Waterbodembeleidsplan, inclusief de beleidsuitgangspunten, vast te stellen

De *voorzitter* wijst er op dat naar aanleiding van de opmerkingen in de ambtelijke toelichting het woord 'bemesting' is geschrapt.

Hij meldt voorts, dat de schaderegeling voor schade aan bodem of gewassen door het sediment niet in dit Waterbodembeleidsplan is opgenomen. De discussie daarover dient op een ander moment te worden gevoerd.

De heer *Tijssen* met dat de fractie Bedrijven het eens is met de geformuleerde beleidsuitgangspunten. Het is goed om de waterbodem integraal onderdeel te laten zijn van het systeem, ook omdat de Waterwet en de KRW deze benaderingswijze kiezen. De fractie Bedrijven ziet weinig verandering in de consequenties voor de bedrijfsvoering ten opzichte van het vigerende plan.

Pagina 50, "Geen actie bij natuurlijk verhoogde concentraties metalen in grondwater": de heer Tijssen betreurt het uitblijven van actie. Met name bij de Groote Beerze ziet het er

met een bruine bodem erg onaantrekkelijk uit. Bovendien stinkt het water. Anderzijds begrijpt spreker de afweging.

De heer *Kuppens* vraagt waar het onderwerp schaderegeling wél huis hoort. Voorts vraagt spreker aandacht voor de gevolgen van overstorten. Er zijn behoorlijke inspanningen nodig om te voorkomen dat hierdoor schade wordt aangericht.

Mevrouw *Van der Zanden* sluit zich aan bij de vragen over de schaderegeling en de overstorten.

De fractie Ongebouwd wenst het onderwerp exoten graag een keer terug te zien op de agenda.

Pagina 52, waterbodembreedte: spreker vindt de afwijking van de legger, die nodig is om tot baggeren over te gaan, nogal groot.

Pagina 52, "De maximale ingreep mag tien procent zijn van de te baggeren hoeveelheid tot aan de leggermaat": Spreker vraagt een toelichting op deze formulering.

Mevrouw *Kwinten* bevreemdt het, dat de schaderegeling niet in deze discussie thuis hoort. Toch wordt er in het document meerdere malen aan gerefereerd.

Pagina 4: Spreker vraagt of de resultaten bekend zijn van het 'oude' beleid.

Pagina 4, onderhoud: Spreker vraagt wie beslist over de vraag of er al dan niet onderhoud plaatsvindt. De afgelopen maanden is gebleken dat het achterwege blijven van onderhoud de doorstroming van water heeft belemmerd.

Pagina 5, onderhoud: Spreker is van mening dat de formulering 'minimaal onderhoud' zou moeten worden vervangen door 'indien noodzakelijk'.

Pagina 6: Het bevreemdt spreker dat er met de natuurterreinbeheerders wel in overleg wordt getreden over een oplossing, maar dat dit voor de landbouwpercelen niet geldt.

Pagina 34, beleidsstandpunt K, lokaal is verslechtering toelaatbaar: Mevrouw *Kwinten* vindt dit een zorgelijk uitgangspunt.

Punt E, 'Het risico voor de landbouw is beheersbaar': Mevrouw *Kwinten* wijst op de zaak *Van der Zanden in Veldhoven*. Spreker vindt het niet terecht om dit beheersbaar te noemen.

De heer *Van Lith* meldt dat het CDA positief is over voorliggend beleidsplan, maar ook van mening is, dat het wel erg instrumenteel is ingestoken. Het CDA zou sterker willen streven naar een koppeling met KRW-doelen.

Bij baggerspecie wordt onderscheid gemaakt tussen baggerspecie die direct moet worden afgevoerd en baggerspecie die op de kant kan blijven liggen. Spreker vraagt wat het Waterschap doet als de baggerspecie, die op de kant blijft liggen, alsnog concentraties verontreiniging in zich blijkt te hebben.

Ten aanzien van de zinkproblematiek in de Kempen is spreker blij met de inspanning om de aanpak van die verontreiniging voort te zetten. De sedimentvangers zijn effectief, maar de vraag is of ze voldoende effectief zijn om de doelen te bereiken.

Spreker roept op om dit beleid met de autoriteiten in België af te stemmen.

De heer *Baltussen* waardeert het nieuwe plan positief. Het is een goede zaak dat dit onder de sfeer van de KRW wordt gebracht.

Ten aanzien van het gebiedspecifieke beleid in de Kempen wordt gesteld dat slibafzettingen op oeverpercelen wordt geaccepteerd. De Algemene Waterschapspartij vindt het van belang dat, wanneer bekend is dat de bodemspecie van mindere kwaliteit is, dit regelmatig wordt gemonitord; dit ook om discussies met perceelegenaren te voorkomen.

De heer *Lokin* geeft aan dat de fractie Natuurterreinen van mening is dat sprake is van een goed beleidsplan. De kaders zijn helder, maar daarbinnen is voldoende ruimte voor professionals om maatwerk te leveren.

De heer *Van der Schroeff* is eveneens positief over het nieuwe beleidsplan. Het grootste zorgpunt van Water Natuurlijk heeft te maken met de kwaliteit van het slib. Er zit volgens spreker een onvolkomenheid in het beleid wat dit punt betreft.

De heer *Tijhof* sluit zich aan bij de positieve beoordeling door andere fracties. Ook de

PvdA beoordeelt het beleidsplan als een goed plan.
De monitoring van slib op de kant acht de PvdA zeker belangrijk.

De heer *Van Lokven* verwijst naar de vraag over nikkel in de Groote Beerze. Dit betreft een gebiedseigen verontreiniging, die het Waterschap nauwelijks kan beïnvloeden. Ook al zou er worden gebaggerd, dan is de bruine kleuring in korte tijd weer terug. Ten aanzien van de overstorten geeft de heer Van Lokven aan, dat één onderdeel hiervan in het beleidsplan terugkomt, te weten het onderhouden van watergangen, waar baggerspecie vlak bij riooloverstorten moet worden verwijderd. Hiermee wordt het advies van de Unie van Waterschappen gevolgd.

De heer *Kuppens* vindt het noodzaak om het aantal overstorten te verminderen.

De heer *Brands* voegt toe, dat er momenteel een plan van aanpak wordt opgesteld voor het verminderen van pieklozingen.

De heer *Van Lokven* stelt dat schade aan gewassen een discussie is die niet in het Waterbodembeleidsplan thuis hoort. Eén van de beleidsuitgangspunten is, dat in bepaalde gebieden schade aan de waterbodem wordt geaccepteerd. De heer Van Lokven geeft aan dat gewasschade meerdere oorzaken kan hebben. Het effect van slib vanaf de waterbodem is maar één aspect. Schade aan gewassen is een veel meer complexe materie, die door verschillende aspecten wordt bepaald.

Mevrouw *Kwinten* stelt dat er meerdere oorzaken kunnen zijn voor gewasschade, waar het Waterschap verantwoordelijk voor kan worden gehouden. Daar dient beleid voor te worden opgesteld. Het één kan niet los worden gezien van het andere. In stedelijk gebied wordt het slib opgeruimd. In natuurgebieden wordt overleg gevoerd over een oplossing, maar blijkbaar moet de landbouw het zelf maar oplossen. Spreker heeft moeite met deze opstelling naar de agrarisch ondernemers.

De heer *Van Lokven* stelt dat het Waterbodembeleidsplan zich uitsluitend richt op het compartiment waterbodem. De aspecten die mevrouw Kwinten noemt, horen op andere beleidsterreinen thuis.

TOEZEGGING: De *voorzitter* geeft aan dat, indien het AB dat wenst, meer inzicht kan worden gegeven in de verschillende vergoedingsregelingen van het Waterschap.

De heer *Van der Schroeff* verwijst naar de tabel op pagina 20, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen verspreidbare en niet verspreidbare baggerspecie. Deze tabel gaat in op de uitvoering, maar ook op de diverse mogelijkheid van vergoedingen.

De heer *Van Lokven* licht toe dat deze vergoedingen betrekking hebben op het periodieke baggeronderhoud. Waar mevrouw Kwinten op doelt, is niet het periodieke onderhoud maar betreft meer de effecten van een hoogwatersituatie.

De heer *Kuppens* is van mening dat, als schadevergoeding niet in dit plan thuishoort, wel vermeld dient te worden, waar het wél thuishoort.

De heer *Van Lokven* verwijst naar de formulering in voorliggend plan “dat bij natuurlijke inundaties schadevergoeding niet van toepassing is”. Schade, die niet is veroorzaakt door natuurlijke inundaties, kan echter meerdere oorzaken hebben en dient daarom binnen een ander stramien te worden beoordeeld omdat het niet alleen te relateren is aan de waterbodem. Om die reden is in dit beleidsplan geen schaderegeling opgenomen.

De heer *Kuppens* meent dat er in het plan dan ook niet op moet worden gewezen.

TOEZEGGING: De *voorzitter* zegt toe met een nadere uitleg schadevergoeding bij wateroverlast te komen, met name zal worden toegelicht of bij natuurlijke inundatie een schadevergoeding(regeling) van toepassing is. Hierop wordt in de memorie van antwoord op terugkomen.

De heer *Van Lokven* vervolgt de beantwoording en geeft aan dat het beleid voor de aanpak in De Kempen samen met de Provincie tot stand is gekomen. De aanpak is geëvalueerd en bleek succesvol. Om die reden is besloten de betreffende aanpak voort te zetten.

De *voorzitter* geeft desgevraagd aan dat met België afspraken zijn gemaakt over het stoppen van de verontreiniging. Dit heeft ertoe geleid dat de fabriek een ander soort erts is gaan gebruiken, waardoor de schadelijke stoffen niet meer in het water terecht komen. Via zandopvang wordt voorkomen dat de schadelijke stoffen zich verspreiden.

De heer *Van Lokven* voegt toe, dat al jaren maatregelen worden genomen om de verontreiniging in De Kempen te beheersen. Dit heeft effect gehad op de waterkwaliteit en de waterbodembodemkwaliteit. Voorts zijn de afgelopen jaren diverse inrichtingsprojecten uitgevoerd, waaronder sedimentvang de Klotputten. Ook wordt er periodiek afgevoerd en vindt waterbodemsanering plaats. Al deze maatregelen worden gemonitord. Daaruit blijkt dat de concentraties van met name cadmium en zink op de grens fors zijn afgenomen. De heer *Van Lokven* geeft vervolgens aan, dat in het Waterbodembeleidsplan met name de exoten worden beschreven die in het baggerproces van belang zijn. Het Waterschap heeft beleid geformuleerd hoe in algemene zin omgegaan moet worden met 'plagsoorten'.

De heer *Roelofs* verwijst naar de toezegging in de commissie Watersysteembeheer ten aanzien van 'plagsoorten'. Hier zal op een ander moment op worden teruggekomen.

De heer *Van Lokven* stelt voorts dat de keuze tussen het al dan uitvoeren van onderhoud met name ziet op meanderende beken. Het Waterschap heeft als taak wateroverlast te voorkomen en dient daar bij de inrichting van watergangen rekening mee te houden. De legger is daar een hulpmiddel bij. Het Waterschap heeft enige vrijheid om te bepalen wanneer maatregelen nodig zijn. Als het vanuit de zorgplicht nodig is, dan is het Waterschap verantwoordelijk om het water op profiel te brengen. Anderzijds is er de vrijheid om een zelfgekozen moment te kiezen, wanneer daar ruimte voor is. De heer *Van Lokven* legt in reactie op de vraag over beleidsstandpunt K uit, dat voor de landbouw geen locatiespecifiek beheer nodig is omdat het slib uit de aan te leggen waterbergingen geen bedreiging vormt voor de landbouwkundige functies. Voor natuur kunnen nutriënten juist wel een bedreiging zijn. Om die reden kan locatiespecifiek beheer een oplossing bieden.

Mevrouw *Kwinten* stelt dat er ook mineralen in slib kunnen zitten, die het telen van bepaalde gewassen onmogelijk maakt.

Mevrouw *Van der Zanden* vraagt of het uitgangspunt wordt gehanteerd, dat bij schone gronden voor gestuurde waterberging, de inundatie op de aangrenzende gronden geen vervuiling veroorzaakt.

De heer *Van Lokven* antwoordt dat dit inderdaad het beleidsuitgangspunt is, maar het zal locatiespecifiek nader worden uitgewerkt en gemotiveerd.

De heer *Van Lokven* geeft aan - in reactie op vraag over de situatie bij de heer *Van der Zanden* - dat natuurlijke inundaties in het Dommeldal al decennia lang plaatsvinden. In het beleidsplan wordt ingegaan op de wijze waarop met sterke verontreinigingen wordt omgegaan. De algemene gebiedsaanpak in De Kempen is daarop geënt. In reactie op de vraag van het CDA, stelt de heer *Van Lokven* dat bij onderhoudsbaggerwerk vooraf altijd onderzoek wordt gedaan naar de kwaliteit van de baggerspecie. De uitkomst daarvan bepaalt de verwerkingsmogelijkheden van de baggerspecie. Dit is genormeerd in de Landelijke Regeling Bodembodemkwaliteit. De vraag of de aanpak met sedimentvangs in De Kempen voldoende is, kan de heer *Van Lokven* op basis van voorliggend beleidsplan niet beoordelen. In een andere context zal deze vraag zeker terugkomen. In het verleden is al veel contact geweest met de Belgische autoriteiten. Ook in België zijn maatregelen getroffen op het gebied van de waterbodem en vindt monitoring plaats.

De *voorzitter* voegt toe dat er ook bestuurlijke afstemming met België plaatsvindt.

TOEZEGGING: Er zal worden gezien of naar aanleiding van dit nieuwe beleidsplan bestuurlijk overleg dient plaats te vinden.

De *voorzitter* verzoekt om een volgende gelegenheid de technische vragen te stellen bij gelegenheid van de ambtelijke toelichting.

Mevrouw *Kwinten* stelt in tweede termijn dat een evaluatietermijn van zes jaar erg lang is.

De heer *Van Lokven* licht toe wat de overwegingen zijn geweest om voor een evaluatietermijn van vijf jaar (evaluatie in 2021) te kiezen. Dit heeft onder meer te maken met de dynamiek rondom Wet- en regelgeving. De verwachting is niet dat er een snelle bijstelling van het beleid aan de orde is. Als er aanleiding is om beleidsuitgangspunten eerder te wijzigen, dan zal dat kenbaar worden gemaakt.

ADVIES Commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel.

Het voorstel wordt als besprekestuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 28 september 2016.

2.2 Verordening slibverwerking Waterschap De Dommel

Voorstelnummer: I39434 / Weijers, Stefan / Verhoeven, Jan

- te besluiten tot vaststelling van de 'Verordening verlening uitsluitend recht slibverwerking Waterschap De Dommel' overeenkomstig het bij dit voorstel gevoegde besluit
- kennis te nemen van de gezamenlijke Bestuursopdracht strategie slibeindverwerking aandeelhouders SNB

De *voorzitter* leidt de bespreking van het onderwerp kort in. Dit betreft de juridische vormgeving in vervolg op het voorstel dat in 2015 reeds aan de orde is geweest.

Mevrouw *Schellekens* kan namens Water Natuurlijk instemmen met het voorliggende voorstel. De fractie vraagt hoe dit zich verhoudt tot de ontwikkeling van de Energiefabriek, gezien het feit dat deze ook slib gaat verwerken.

De heer *Baltussen* informeert naar mogelijke toekomstige aanpassingen in EU-regelgeving. Spreker vraagt of het Waterschap terug kan vallen op bepaalde rechten, mocht dit aan de orde zijn.

De heer *Van Lith* vindt de analyse overtuigend dat een dochteronderneming niet haalbaar is. Spreker suggereert om een evaluatiebepaling op te nemen in de dienstverleningsovereenkomst. Na realisatie van de Energiefabriek is het wellicht goed hierop terug te komen.

De heer *Tijssen* vindt de relatie met de Energiefabriek evident. De vraag is wat er gebeurt bij de SNB als andere waterschappen ook hun slib laten verwerken op de Energiefabriek. De heer Tijssen wil graag een keer dieper ingaan op de vraag hoe dan de verhouding aandeelhouders – commerciële bedrijven wordt.

De *voorzitter* verwacht in het geval Waterschap De Dommel al haar slib via de Energiefabriek laat verwerken, er veertig tot vijftig procent minder slib bij de SNB wordt aangeleverd. Als er vanuit de waterschappen minder slib wordt aangeboden bij de SNB ontstaat er ruimte bij de SNB om slib van andere aanbieders te gaan verwerken. Dit leidt in veel gevallen wel tot meer transportkilometers.

Als er vanuit Europa nieuwe richtlijnen volgen, dan is sprake van een nieuwe situatie en zal de regeling opnieuw moeten worden beoordeeld.

Naar aanleiding van de suggestie om regelmatig te evalueren, stelt de *voorzitter* dat dit ook kan plaats vinden middels de jaarcijfers. De dienstverleningsovereenkomsten zijn inmiddels van kracht. In nieuwe dienstverleningsovereenkomsten kan de suggestie worden meegenomen.

De heer *Tijssen* vraagt wat er verandert aan de juridische constructie als de verhouding waterschappen – commerciële aanbieders drastisch wijzigt.

De heer *Dijkmans* legt uit dat het juist de bedoeling van deze constructie is om te voorkomen dat allerlei ingewikkelde aanbestedingsprocedures moeten worden gevolgd. De verwachting is, dat bij ingebruikname van de Energiefabriek de grens van tachtig procent op termijn wordt onderschreden. De SNB heeft hier reeds op geanticipeerd door het accepteren van slib van het Friese waterschap. Bij een overschrijding van de grens van tachtig procent zou niet meer worden voldaan aan de Europese richtlijnen en zou het slib op de Europese markt moeten worden aangeboden. Met een uitsluitend recht wordt dit voorkomen.

Desgevraagd geeft de heer *Dijkmans* aan, dat het uitsluitend recht gaat gelden per 1 januari 2017, mits het AB instemt met het voorstel.

De *voorzitter* meldt dat alle genoemde punten in de slibstrategie aan de orde komen.

ADVIES Commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel.

Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 28 september 2016.

2.3 Jaarstukken 2015 (onder voorbehoud - wordt nagezonden)

Voorstelnummer: I36509 / Bos, Jack / Stravens, Els

- In te stemmen met de kostenoverschrijdingen per programma's
- In te stemmen met de jaarstukken 2015 inclusief bijlagen
- Kennis te nemen van het accountantsverslag;
- Kennis te nemen van de controleverklaring;
- Kennis te nemen van de reactie van de auditcommissie op het accountantsverslag en de controleverklaring

De heer *Roelofs* meldt dat de goedkeurende accountantsverklaring zojuist is ontvangen. De jaarstukken zijn reeds aan de orde geweest in de tweede BURAP, die in april is besproken. Inhoudelijk is de jaarrekening dus reeds aan de orde geweest.

De heer *Tijssen* complimenteert de organisatie met het overzichtelijke schema op pagina 16.

ADVIES Commissie

De commissie adviseert positief over het voorstel.

Het voorstel wordt als hamerstuk geagendeerd voor de AB-vergadering van 28 september 2016.

3 Stukken ter kennisname

3.1 Stand van zaken Projecten Waterketen en Schoon Water

Voorstelnummer: I34101 / Buurman - Kuunders, Annemarie / Verhoeven, Jan

De *voorzitter* meldt dat de Energiefabriek nu circa tien maanden in bedrijf is. Wat slibiname betreft, draait de fabriek op ongeveer vijftig procent. De biogasproductie blijkt boven verwachting. Er is nog een aantal technische verbeteringen nodig om de fabriek te optimaliseren. Deze aanpassingen worden de komende negen maanden doorgevoerd. De vergunningen zullen vervolgens worden aangepast, waarna proef kan worden gedraaid. Vervolgens kan de fabriek worden opgeleverd. Meer informatie volgt tijdens de excursie.

De heer *Tijssen* is verbaasd dat het onderhoud wordt ondergebracht bij de WST. Spreker was in de veronderstelling dat onderhoud geen core business van het Waterschap is, maar had verwacht dit zou worden uitbesteed aan onderhoudspartijen en aannemers.

De heer *Koemans* stelt dat bij de Energiefabriek onderscheid wordt gemaakt tussen regulier onderhoud, dat het Waterschap ook al uitvoert bij zuiveringsinstallaties, en specifiek onderhoud voor nieuwe installaties. Dit zal volgens het contract door Heijmans worden uitgevoerd en daarover zullen afrondende gesprekken worden gevoerd na het draaien van het proefbedrijf. Het specifieke onderhoud doet het Waterschap dus niet zelf.

De heer *Kuppens* informeert naar de planning voor het proefdraaien en het daadwerkelijk in productie gaan.

De *voorzitter* stelt dat sprake is van het opstarten van een geheel nieuw proces. Voordat wordt proefgedraaid moeten eerst de ontwerpfouten worden opgelost. Dat betekent dat ook de vergunning moet worden aangepast. De planning is om het geheel in juli 2017 af te ronden.

De heer *Koemans* voegt toe, dat over de financiële afwikkeling goede afspraken zullen worden gemaakt, die niet ver afwijken van het contract.

ADVIES Commissie

De commissie neemt kennis van de stand van zaken.

3.2 Presentatie Verwaarding [grondstoffen uit afvalwater en slib]

De heer *Weijers* geeft een presentatie over verwaarding van grondstoffen uit afvalwater en slib en de ontwikkelingen bij SNB.

Hij licht toe dat uit afvalwater allerlei nuttige producten kunnen worden gemaakt. De visie van De Dommel hierop is verwoord in de Innovatieagenda Verwaarden. Daarin wordt afvalwater als bron voor grondstoffen, energie en gebruikswater beschouwd.

Naar aanleiding van de presentatie vraagt de heer *Baltussen* naar de synergie met mestverwerking. Enige jaren geleden is veel gesproken over de verwerking van mest op RWZI's maar dat lag politiek zeer gevoelig. Hij vraagt of er in dit kader opnieuw openingen zijn om synergie te kunnen bereiken.

De heer *Weijers* bevestigt dat hier studies naar zijn gedaan en er is een business-case voor Mierlo uitgevoerd, maar daarin was sprake van weinig synergie. Spreker geeft aan dat er mogelijk een kleine opening is. Er wordt wel nagedacht over innovatieve oplossingen.

Middels de presentatie wordt vervolgens een aantal voorbeelden genoemd van partijen waarmee gesprekken worden gevoerd over innovatieve projecten. Dit heeft ook als doel om kennis op te bouwen en kleinschalig te experimenteren.

Voorts wordt een aantal belangrijke producten met potentie getoond.

De heer *Van Lith* constateert dat met 'potentie' ook marktpotentie wordt bedoeld en vraagt wat die marktpotentie dan precies is.

De heer *Weijers* licht toe, dat bij iedere stap binnen een innovatieproces de vraag wordt gesteld of het interessant is om verder te gaan. Dit gebeurt met een business case. Bij iedere stap worden de financiële mogelijkheden en de risico's bekeken. Per product zullen dit soort stappen moeten worden gezet.

De heer *Van Lith* vraagt welke rol het AB daarin heeft.

De heer *Weijers* stelt dat het AB haar eigen rol in dit proces moeten bepalen en beslissingen moet nemen als het om grote investeringen gaat.

Middels de presentatie wordt vervolgens het proces ten aanzien van het in de markt zetten van fosfaat als grondstof toegelicht. De overheid heeft een grote rol in de markt- en technologieontwikkeling. Hoe groter de betrokkenheid, hoe groter de baten zullen zijn, maar ook de risico's. Dit is een belangrijk aspect in de afweging. Samenwerking tussen markt, overheid en kennisinstellingen is nodig om tot kringloopsluiting vanuit afvalwa-

ter/slib te komen.

Aan de commissie wordt vervolgens - middels de presentatie - een aantal vragen voorgelegd:

- Vindt u kringloopsluiting vanuit afvalwater-slib belangrijk?
- Staan we daar proactief in?
- Willen we samenwerken in PPS-constructies?
- Als er een goede business case is, investeren we om dit mogelijk te maken? Samen met andere waterschappen?

De heer *Tijhof* is van mening dat het op basis van een goede business-case belangrijk is om hierin te investeren. Een goede business case is wat de PvdA betreft een voorwaarde.

De heer *Van der Schroeff* vindt de vraag relevant, wanneer sprake is van een overheids-taak is en wanneer er een grotere rol voor de markt is weggelegd. Het is belangrijk om over die vraag bestuurlijk goed na te denken.

De heer *Lokin* kan instemmen met vraag 1. In reactie op vraag 2 stelt hij dat het Waterschap zich al proactief opstelt. Spreker staat achter het aangaan van PPS-constructies. In reactie op de vraag ten aanzien van de business case wenst spreker dieper in te gaan op de vraag wat maatschappelijk acceptabel is. Het is voor de heer Lokin vanzelfsprekend dat dit met andere waterschappen wordt opgepakt.

De heer *Baltussen* beantwoordt alle vragen positief. Een belangrijk aandachtspunt acht de heer Baltussen de kaderstellende rol van het AB.

De heer *Van Lith* is van mening dat het Waterschap innovatie moet aanjagen. Dit is, ten eerste, nodig om de eigen publieke taken beter te kunnen uitvoeren, maar ook om de taken in het verlengde van de wettelijke publieke taak op een innovatieve manier te benaderen. De overgang tussen publiek en privaat is een belangrijk punt van aandacht.

Mevrouw *Kwinten* staat positief tegenover kringloopsluiting. Spreker vraagt er wel voor waken dat de afvalstroom uit de productie niet groter wordt dan de oorspronkelijke afvalstroom.

De heer *Weijers* acht dit een randvoorwaarde.

Mevrouw *Kwinten* ziet geen reden om "Nee" te zeggen tegen deze ontwikkelingen als er een goede business case is. Ze acht wel de vraag relevant hoe ver de betrokkenheid van het Waterschap moet gaan.

Mevrouw *Van der Zanden* vindt het een goede zaak om innovatie aan te jagen en waar nodig hierin te investeren. Het is goed om bij die afweging wel uit te gaan van de kerntaken van het Waterschap, want de investeringen mogen niet ten koste gaan van de uitvoering van de kerntaken. Uitgangspunt zou moeten zijn dat de winsten in de toekomst ten bate komen aan een nog betere uitvoering van de kerntaken.

De heer *Kuppens* vindt het bevorderen van innovatie, in relatie tot de kerntaken, positief. De overheid moet voorwaardenscheppend zijn voor de ondernemer.

De heer *Van Bree* acht kringloopsluiting belangrijk en vindt het tevens belangrijk om dit samen met andere waterschappen op te pakken. Een proactieve houding is wenselijk. Het vermarkten van producten is geen kerntaak van het Waterschap.

De heer *Tijssen* kan alle vragen positief beantwoorden. In deze netwerkmaatschappij is het van belang dat eenieder actief en ondernemend is.

De heer *Weijers* laat - tot slot - de laatste sheet zien, waarin het verdere proces wordt geschetst. De ontwikkelingen rondom SNB zullen tijdens de excursie aan de orde komen.

4 **Verbonden Partijen**

Er bestaat geen noodzaak of behoefte om op dit punt in te gaan. De ontwikkelingen bij SNB zijn onder agendapunt 3.a reeds aan de orde geweest.

5 **Terugkoppeling door de portefeuillehouder**

Er bestaat geen noodzaak of behoefte aan een terugkoppeling.

6 **Ontwerp-verslag van de vergadering van de commissie Waterketen en Schoon Water van 29 juni 2016**

Er zijn geen wijzigingsvoorstellen of aanvullingen op het verslag ontvangen.
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van het verslag.

7 **Rondvraag en sluiting**

Mevrouw *Schellekens* informeert naar de kosten in geval het Waterschap zou besluiten de eigen vervuiling op te ruimen, die het Waterschap toevoegt aan het systeem. Voorts vraagt spreker op welke termijn dat te realiseren zou zijn.

De heer *Brands* meldt dat het plan van aanpak Schoon Water in 2017 verschijnt. Daarin worden de verontreinigingen op het systeem vanuit diffuse lijnen in kaart gebracht. Daarbij zal ook worden gekeken naar de kosteneffectiviteit van maatregelen. Het is voorlopig niet opportuun om honderd procent schoon water vanuit de RWZI's te laten stromen, ook al is het technisch wel haalbaar. Andere investeringen hebben meer effect. Voor een gedetailleerde behandeling van dit vraagstuk zijn veel strategieonderzoeken nodig.

Mevrouw *Schellekens* vindt het belangrijk dat in het plan van aanpak een doorkijk wordt gegeven van de uitdagingen waar het Waterschap in de toekomst nog voor staat.

De heer *Lokin* informeert naar het waterharmonikabeleid van het Waterschap en vraagt waar dit wordt toegepast.

De heer *Brands* zegt dat Waterschap De Dommel - en Nederland in het algemeen - voorloper is op het gebied van waterharmonika's. Het Waterschap probeert dit zoveel mogelijk toe te passen om het water te ecologiseren.

De heer *Weijers* wijst op een symposium over waterharmonika's, dat op 5 oktober 2016 plaatsvindt. Hierover is tevens een boekje in de maak.

TOEZEGGING: Dit boekje zal aan de commissie-leden worden toegestuurd, alsmede een uitnodiging voor het symposium.

De heer *Baltussen* vraagt of het niet tijd is om de wijze van aanbesteden te evalueren.

De heer *Koemans* zegt dat de aanbesteding van de Energiefabriek in volle omvang wordt geëvalueerd nadat de fabriek volledig in bedrijf is. Dat vindt plaats op het moment dat dit de gesprekken met de aannemer en de voortgang van de bouw niet meer kan schaden. Ten behoeve van andere aanbestedingen wordt gezien wat op voorhand van de opgedane ervaring kan worden geleerd.

De heer *Baltussen* beoogt vooral om te spreken over de algemene wijze van aanbesteding.

TOEZEGGING: Het verzoek zal worden meegenomen.

De heer *Van Lith* start de rondvraag met een citaat van Hans Oosters met betrekking tot de wateroverlast van de afgelopen maanden en de rol van de overheid hierin. Spreker stelt naar aanleiding daarvan, dat de urgentie, om maatregelen in beeld te krijgen, niet moet verzanden. De heer Van Lith vraagt wat de portefeuillehouder de afgelopen maanden

den heeft gedaan om gemeenten te stimuleren om maatregelen in beeld te brengen.

De *voorzitter* geeft aan dat met alle gemeenten wordt gesproken over doelmatig waterbeheer. Daar komt dit onderwerp ook aan de orde. In het DB is afgesproken om tot een totaalevaluatie van zowel de waterketen als het watersysteem te komen.

De heer *Van Lith* wijst op de regeling om afkoppeling te stimuleren, die nu wordt afgebouwd omdat het budget niet wordt gebruikt. Dit bevreemdt hem. Dit instrument had wellicht meer actief moeten worden gepromoot.

De heer *Koemans* meldt dat van de regeling vrij veel gebruik is gemaakt, maar nog niet in volle omvang door alle gemeenten.

De heer *Weijers* zegt dat de regeling van destijds eigenlijk niet meer van deze tijd is. Dat betekent niet dat afkoppeling niet meer moet worden gestimuleerd, maar er zal aan meer bewustwording van burgers moeten worden gewerkt. Daar zijn ook financiële middelen voor nodig.

Mevrouw *Kwinten* vraagt of er landelijk bewustwordingsacties worden georganiseerd.

De heer *Weijers* bevestigt dat er veel landelijke acties hebben plaatsgevonden. Ook in het eigen werkgebied moet er met gemeenten aan waterbewustzijn worden gewerkt. De mogelijkheden worden verkend.

De *voorzitter* sluit de vergadering om 14.17 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 16 november 2016.

J.A. Verhoeven
voorzitter

S. Bouwman
secretaris plv.